

Зарубіжна література

6 клас

Тема: В.Г. Короленко - "лицар людяності". Повість «Сліпий музикант».

Мета: формування предметних компетентностей: визначити місце повісті «Сліпий музикант» у творчому доробку В.Г. Короленка; допомогти осягнути своєрідність і зміст повісті «Сліпий музикант»; розвивати словниковий запас шестикласників, навички зв'язного мовлення, критичного мислення, компаративного аналізу художніх творів; виховувати в учнів потребу у високих естетичних та гуманних цінностях;

формування ключових компетентностей: уміння вчитися: актуалізувати пізнавальну діяльність та критичне мислення учнів; **комунікативної:** формувати навички спілкування в колективі та толерантне ставлення до думок та почуттів інших; **інформаційної:** формувати вміння визначати головне та роль деталі в тексті; розвивати навички роботи з книгою; **загальнокультурної:** виховувати естетичний смак та читацькі інтереси учнів; розширювати кругозір школярів.

Тип уроку: вивчення нового навчального матеріалу.

Обладнання: виставка творів В.Г. Короленка, портрет письменника, текст повісті, відео «В. Короленко», «Темрява мистецтву не завада», буктрейлер «Сліпий музикант».

Епіграф:

Людина створена для щастя, як птах для польоту

В.Г. Короленко

Перебіг уроку

I. Організація учнів для роботи.

1. Вступне слово вчителя. Людина все може, але для цього треба багато чого: бажання жити, а не просто існувати, любити людей, мати величезну силу волі і душевну стійкість. У підтвердженні цього я хочу звернути вашу увагу на людей з обмеженими можливостями в нашому сучасному житті.

2. Перегляд відео «Темрява мистецтву не завада»

3. Слово вчителя. У кожної людини свій шлях, своє уявлення про щастя, ми самі будуємо своє життя. Перед вами відкриті двері в майбутнє. І кожен хоче бути щасливим. Питанню про те, що таке щастя, де його межі і в чому його сенс, присвячує письменник В.Короленко один із найвизначніших творів - повість «Сліпий музикант».

II. Оголошення теми, завдань та епіграфа до уроку.

Слово вчителя. Сучасники називали Короленка великим гуманістом, «совістю епохи, світлим духом», «людиною з величезним серцем», через усю творчість якого чітко проходить проблема людського щастя.

III. Засвоєння нових знань.

1. Короткі відомості про життєвий і творчий шлях письменника. Перегляд фільму «В.Г. Короленко»

2. Бесіда

- Де народився Володимир Галактіонович?
- Що здалося вам цікавим та незвичним в описанні життя В.Короленка?
- Як пов'язаний з Україною?

Слово вчителя. Повість «Сліпий музикант» написана давно – у 1886 році, але вона не застаріла, її із захопленням читають дорослі і діти. Читають її не тільки у нас. Твір «Сліпий музикант» переведений майже на всі мови світу.

Автор повісті – Володимир Галактіонович Короленко – сказав (в оповіданні «Парадокс»): «Людина народжена для щастя, як птах для польоту». Як ви розумієте ці слова?

Створена для щастя, але щасливою не створена. Чи буде людина щаслива. Це залежить від неї самої, від її розуміння щастя, від її зусиль. Цьому вчить книга «Сліпий музикант».

3. Перегляд буктрейлера «Сліпий музикант».

4. Літературна гра «У лабіринті запитань».

- Яке враження справила на вас повість?
- Яке нещастя сталося в родині Попельських?
- В якій сім'ї народився Петрусь?
- В який спосіб сприймав оточуючий світ сліпий хлопчик?
- Хто зіграв велику роль у його вихованні?
- Які проблеми порушує автор у повісті?

- Що відомо про дядька Максима? (Дядько Максим був рідним братом мами Петруся. Він займався навчанням і вихованням хлопця)
- Що єднало дядька і племінника?(Вони обоє мали вади: племінник був сліпий, а дядько не мав ноги.)
- Як ви думаєте, яку роль відіграв дядько Максим у вихованні Петра?(Він вносив «чоловіче» начало, без якого Петро виріс би, наче «теплична рослина», і замкнувся б у собі.)
- Чому Петрусь прикипів серцем до конюха Йохима?
- Який музичний інструмент став змагатися з народною сопілкою, дудкою Йохима? З якою метою?
- Чи є у повісті українські мотиви?

5. Хвилина роздумів.

- Як живеться сліпим людям, людям з обмеженими можливостями у наш час? Що ви знаєте про таких людей? Чи ви звертаєте свою увагу на них?

У нашій країні живе багато різних і несхожих один на одного людей. Ми вічно кудись поспішаємо і часом не помічаємо тих, хто відрізняється від нас. А точніше буде сказати, людей з обмеженими можливостями, яким держава присвоює статус «інвалід по зору»... Тих, кого прийнято називати сліпими.

- А чи це так?

Ці люди живуть точно так само як і ми, зрячі люди, серед нас, а не в якійсь іншій країні. І відрізняються від нас лише тим, що живуть в абсолютній темряві. Але це зовсім не означає, що вони нещасні і це залежить від нас. Навколишній світ також цікавий і значущий для сліпих. Навіть навпаки, для сліпої людини світ здається набагато прекраснішим, так як він недосяжний йому візуально, і незрячому доводиться домальовувати його у своїй уяві.

Сумна статистика дає привід для роздумів: «Кількість хворих з важкими вадами зору неухильно зростає в усьому світі, і сьогодні сягає більше 400 млн. чоловік, з них майже 16 тисяч - діти». Це ціле місто.

Навчання сліпих ведеться в спеціальних школах-інтернатах. Деякі сліпі працюють на спеціалізованих підприємствах. В Україні з метою реабілітації та працевлаштування у 1933 році була створена організація – УТОС (Українське товариство сліпих), вторинні організації якої створювалися в населених пунктах з високою кількістю незрячих. На 1991 рік в Україні було 79 навчально-виробничих і 111 територіальних первинних організацій, які вирішували на місцях питання побуту, працевлаштування і навчання. Сліпі українці працюють викладачами, програмістами, перекладачами. Вони об'єднуються у громадські спілки. Проте серед незрячих роботу має тільки кожний десятий

Зачитування вчителем уривка із передмови до збірки поезій «Сік дикої груші» сліпої львівської поетеси Тетяни Фролової:«Бачити світ... це не для

мене. Власне не зовсім для мене. Бо я сліпа. Очима я не можу побачити сонце, небо, квіти і дику грушу. Очима – ні. Я світ бачу серцем, всім своїм єством, вбираю його, причащаюся від його краси і за все дякую Богу: і за квітку, і за травину, за пташиний спів і за те, що я здатна все це відчути, немов і справді побачити».

- Який висновок ви можете зробити після прочитаного і почутого ?

6. Теорія літератури. Пригадайте, що таке повість. Назвіть головні ознаки повісті на прикладі твору «Сліпий музикант». **Повість – це прозовий твір, у якому зазвичай зображено кілька подій, в яких беруть участь декілька персонажів, пов'язаних із головним героєм**

7. Вибіркове читання:

- Прочитайте виразно уривок з твору, який справив на вас найяскравіше враження.

- Знайдіть і зачитайте картини української природи.

- Які народні образи зображені у творі? Підтвердіть свої думки текстом.

- Як ставився до України В.Г.Короленко

8. Читання та обговорення висловлювань про сліпоту.

▪ Якби у сліпого запитали, що таке зір, то він відповів би, ще це сліпота.

Геракліт, давньогрецький філософ

▪ Щоби побачити світло, недостатньо вийти з п'тьми.

Доміль Валентин, єврейський письменник

▪ Поезія — це те, що побачив Мільтон, коли осліп.

Дон Маркіс, американський письменник

▪ Доброта – це те, що може почути глухий і побачити сліпий.

Марк Твен, американський письменник

▪ Пильно дивиться лише серце. Найголовнішого очима не побачиш.

Антуан де Сент-Екзюпері

▪ Хоча світ сповнений страждань, він також сповнений прикладів подолання страждань.

Гелен Адамс Келлер, сліпоглуха американська письменниця, громадський

діяч і викладач

▪ У провидіння є своя мета: воно нагороджує гідного.

▪ Усі ми сліпі. Сліпий скнара — він бачить золото, але не бачить багатства.

Сліпий марнотратник — він бачить початок і не бачить кінця. Сліпа кокетуха

— вона не бачить своїх зморшок. Сліпий учений — він не бачить власної неосвіченості. Чесна людина сліпа — вона не бачить злодія. Злодій сліпий — він не бачить Бога. Бог також сліпий — у день, коли він створив світ, він не помітив, що в його творіння прослизнув Диявол.

Віктор Гюґо, французький письменник

- Тільки тоді станеш людиною, коли навчишся бачити людину в іншому.

О. Радіщев

9. Прийом «Дружня порада». Дайте раду людям з обмеженими можливостями.

VI. Підсумок уроку.

«Знайди відповідність». Тести, взаємоперевірка

Слово вчителя. Людина повинна йти і дійти до світла, навіть якщо провалюється остання надія. Тоді це особа цілісна, має сильний характер. Таких людей хотів бачити письменник, адже і сам Короленко був саме таким.

На прощання хочу зачитати вам притчу: «Один чоловік знайшов скляний осколок, підніс його до очей і побачив прекрасний світ: людей, будинки, ліс, гори, річку. Осколок йому сподобався, але здався звичайним, зовсім не цінним. Тоді він узяв скло і одну його сторону позолотив. Осколок став цінною річчю. Але коли він знову підніс його до очей, то не побачив ні людей, ні будинків, ні лісу, ні гір, ні річки – всього того, що бачив раніше. Він бачив тільки себе». Я бажаю вам, щоб ви завжди бачили прекрасний світ. Зрозумійте, що істинне щастя у вас самих. Не витрачайте часу і зусиль у пошуках достатку, радості і душевного спокою у навколишньому світі. Пам'ятайте, щасливий не той, хто отримує, але лише, той, хто дає. Простягайте руку допомоги. Діліться. Посміхайтесь.

V. Домашнє завдання. Прочитати 3,4 розділи повісті.

Написати листа від імені сліпого музиканта Петруся всім людям, які збираються зробити свій вибір в житті.